

Dodatek č. 6 - k ŠVP ZV č. j. ZŠU5K/0462/2018

Vzdělávací program přípravné třídy základní školy

„Pomoz mi, abych to dokázal sám”

realizovaný při ZŠ Liberec, ulice 5. května 64/49

Dokument vstupuje v platnost dnem 1. 9. 2024

I. Charakteristika přípravné třídy

Přípravná třída je umístěna v budově Základní školy Liberec, ul. 5. května. Škola se nachází v centru Liberce a je dopravně dobře dostupná. Přípravnou třídu navštěvuje minimálně 10, maximálně však 15 žáků po odkladu školní docházky. Žák je do přípravné třídy přijat na základě podané žádosti zákonného zástupce a doporučení školského poradenského zařízení s doporučením o zařazení do přípravné třídy. O přijetí do přípravné třídy rozhoduje ředitel školy.

II. Charakteristika ŠVP

Školní vzdělávací program „Pomoz mi, abych to dokázal sám” vychází z RVP PV. Podmínky vzdělávání přípravné třídy se slučují s podmínkami základního vzdělávání a s oběma ŠVP základní školy a promyšleně směřují k osvojování klíčových kompetencí žáků.

Cílem přípravné třídy je rozvíjet osobnost žáků s přihlédnutím k jejich specifickým potřebám, napomáhat zdravému tělesnému a sociálnímu vývoji, posilovat psychickou a emoční odolnost, podporovat vnitřní motivaci k učení a pomoci jim připravit se na úspěšné celoživotní vzdělávání.

Předpokladem pro úspěšné naplnění cílů přípravné třídy je dobrá spolupráce s rodinou založená na vzájemné důvěře, otevřené komunikaci a vědomí, že vzdělávání a učení je celoživotní proces.

Přípravná třída spolupracuje se školním poradenským pracovištěm.

II. 1 Délka vzdělávání

Vzdělávání je poskytováno po dobu 1 školního roku. Časový rozsah je 22 vyučovacích hodin týdně.

II. 2 Formy a metody vzdělávání

Formy a metody práce vycházejí ze specifických požadavků a vývojových potřeb žáků, kteří navštěvují přípravnou třídu. Žáci jsou vhodně motivováni a s respektem vyzýváni k aktivní účasti na všech činnostech. Je jim poskytována možnost volby práce a prostředí, resp. pracovního místa. Mají příležitost vyzkoušet si samostatnou

či skupinovou práci i společné aktivity celé třídy. Práce a výuka probíhá ve třídě či v jiných prostorách školy nebo venku mimo areál školy.

II. 3 Podmínky a organizace vzdělávání

Vybavení

Přípravná třída má k dispozici jednu vyučovací třídu, jež vychází z principu „připraveného prostředí“ a v tomto ohledu je vybavena nábytkem, dostatečným množstvím pomůcek a materiálů, které odpovídají počtu žáků a jejich vývojovým potřebám. Pomůcky a materiály jsou žákům volně dostupné. Pro práci a pobyt ve třídě jsou žákům stanovena srozumitelná pravidla. Žáci mají k dispozici další prostory školy (hygienické zařízení, šatna, jídelna, tělocvična, školní hřiště, školní družina/klub).

Životospráva

Životospráva žáků v přípravné třídě je plně v kompetenci zákonných zástupců; žákům poskytují stravu a pití dle vlastních možností.

V přípravné třídě je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je současně natolik flexibilní, že umožňuje měnit organizaci činností v průběhu dne a přizpůsobovat se potřebám žáků a aktuálním situacím ve třídě. Denní program respektuje individuální potřeby žáků a reaguje na nutnost střídání aktivit a odpočinku.

Žáci chodí pravidelně ven a mají dostatek volného pohybu venku i v interiéru školy.

Psychosociální podmínky

Pedagog vytváří takové prostředí, ve kterém se žáci mohou cítit bezpečně, uvolněně, spokojeně a jistě. Pedagog respektuje potřeby žáků a pomáhá jim s adaptací na nové prostředí.

Pedagog podporuje žáky v samostatných činnostech a v sebeobsluze. Poskytuje jim srozumitelnou zpětnou vazbu, vyvozuje společně s žáky přirozené a logické důsledky. Pomáhá žákům s orientací v různých sociálních situacích a pomáhá jim posilovat komunikační dovednosti. Pomáhá budovat zdravé komunikační návyky, strategie a vztahy. Podporuje rozvoj emoční inteligence a socioemočních dovedností: zlepšení pochopení vlastních pocitů, schopnost projevení empatie k prožitkům druhých, schopnost oddálení vlastního uspokojení, nácvik schopnosti částečně ovládat své emoční projevy a nácvik vhodných reakcí.

Žáci jsou srozumitelně seznámeni se školním řádem a pravidly třídy, která jsou důsledně uplatňována.

Organizace dne

Denní řád přípravné třídy je dostatečně pružný. V 8:00 začíná den komunitním kruhem. Žáci mohou střídat pracovní činnosti a odpočinek, pracují svým tempem; během dopoledne mají prostor pro svačinu. V průběhu dne se střídají výchovně vzdělávací činnosti, volná práce, pohybové činnosti, relaxace; součástí je hygiena.

Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě, experimentování a zapojení do organizace činností.

Žáci přípravné třídy mohou využívat služeb školní družiny. Družina funguje denně od 6:00 a v odpoledních hodinách po výuce do 17:00. Po tuto dobu je s dětmi ve třídě vychovatelka školní družiny; žáci se řídí pravidly platnými pro školní družinu a dodržují stanovený řád.

Spoluúčast rodičů

Pedagog rodiče pravidelně informuje o výchovně vzdělávacím procesu a aktivitách přípravné třídy. Mezi rodiči a pedagogem probíhá otevřená, respektující komunikace o všem podstatném, co může ovlivnit rozvoj žáků.

Po dohodě s pedagogem mají rodiče možnost účastnit se pozorování ve výuce, připravit pro děti např. tvůrčí dílny, experimenty apod. nebo je mohou pozvat na návštěvu do zaměstnání. V každém pololetí jsou rodiče informováni o práci a pokroku dětí prostřednictvím tripartitních schůzek, kterých se účastní rodič/e, žák a pedagog.

Personální a pedagogické zajištění

Personální a pedagogické podmínky vzdělávání jsou plně vyhovující. Chod přípravné třídy zajišťuje pedagogický pracovník s odpovídající odbornou kvalifikací. Pedagog se aktivně vzdělává, navštěvuje školení, semináře a kurzy; získané poznatky aktivně uplatňuje a využívá při práci s žáky.

III. Evaluační systém

Hodnocení denních činností probíhá formou zpětné vazby prostřednictvím materiálů a pomůcek nebo formou konstruktivní slovní zpětné vazby od pedagoga.

Žáci jsou různými formami a prostředky vedeni k autoevaluaci.

Pedagog založí každému žákovi portfolio, do něž ukládá výstupy z jeho práce při výchovně vzdělávacím procesu.

Součástí evaluačního systému jsou pravidelné tripartitní schůzky, které se konají jedenkrát za pololetí.

Příloha č. 1: Záznamový arch pro sledování a hodnocení rozvoje a učení dítěte v přípravné třídě základní školy

IV. Výchovný a vzdělávací obsah

Výchovně vzdělávací obsah je strukturován do integrovaných bloků odpovídajících jednotlivým měsícům školního roku.

Integrované bloky

1. září	Naše škola a okolí
2. říjen	Podzimní příroda
3. listopad	Čas, kalendář, hodiny
4. prosinec	Vánoce, ctnosti
5. leden	Zimní příroda
6. únor	Povolání a řemesla, umění
7. březen	Měsíc knihy
8. duben	Jarní příroda
9. květen	Cestování, mapy, světoobčanství
10. červen	Letní příroda

ZÁŘÍ	
Téma: Naše škola a okolí	
Dítě a jeho tělo	<ul style="list-style-type: none">➤ Přivítání dětí a rodičů ve škole, orientace ve třídě, ve škole a okolí➤ Přivykání režimu školního dne, rytmus práce a odpočinku, klidu a pohybu➤ Zvládnání sebeobsluhy ve třídě a během školních akcí mimo prostory školy
Dítě a jeho psychika	<ul style="list-style-type: none">➤ Rozvoj komunikačních dovedností, schopnost vyjádřit své potřeby➤ Rozvoj schopnosti vést rozhovor, naslouchat a reagovat vhodným způsobem➤ Uvědomovat si svou samostatnost, zvládnout na určitou dobu odloučení od rodiny
Dítě a ten druhý	<ul style="list-style-type: none">➤ Posilování schopnosti navazovat spolupráci s dospělým, komunikovat své potřeby, požádat o pomoc➤ Rozvíjení smyslu pro sounáležitost a spolupráci, rozvoj komunikace mezi dětmi, seznamování a navazování přátelství
Dítě a společnost	<ul style="list-style-type: none">➤ Rozvoj schopnosti žít ve společnosti ostatních lidí, spolupodílet se na prostředí a atmosféře třídy

Dítě a svět	➤ Seznamování s okolím školy, vytváření pozitivního vztahu k němu a bezpečná orientace v něm
--------------------	--

Podtémata:

- Pravidla třídy
- Co potřebuji, abych se cítil v bezpečí, komunikace
- Moje rodina
- Kamarádi a vztahy
- Moje adresa, cesta do školy

ŘÍJEN	
Téma: Podzimní příroda	
Dítě a jeho tělo	➤ Pozorování cyklů v přírodě a cyklů lidského těla a života ➤ Péče o zdraví, hygienické návyky, důležitost zdravé výživy a pohybu
Dítě a jeho psychika	➤ Pojmenovat předměty ve svém okolí ➤ Schopnost rozumět prostorovým pojmům ➤ Respektovat předem stanovená a vyjasněná pravidla, přijímat povinnosti
Dítě a ten druhý	➤ Respektování potřeb ostatních dětí, schopnost sdílet společný prostor a pomůcky ➤ Schopnost říct ne v případě nežádoucího chování
Dítě a společnost	➤ Poznávání pravidel společného soužití v praxi, schopnost porozumět neverbální komunikaci
Dítě a svět	➤ Osvojování základních poznatků o světě, životě, živé i neživé přírodě a o jejích proměnách

Podtémata:

- Procházka v lese, změny v přírodě
- Stromy a jejich plody, houby
- Živá a neživá příroda

LISTOPAD	
Téma: Čas, kalendář, hodiny	
Dítě a jeho tělo	➤ Orientace v čase - krátkodobé i dlouhodobé cykly ➤ Napodobování jednoduchých pohybů podle vzoru v oblasti jemné i hrubé motoriky

Dítě a jeho psychika	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvoj schopnosti porozumět slyšenému, sledovat děj a zopakovat jej ➤ Rozvoj schopnosti postupovat podle pokynů a návodů ➤ Schopnost rozumět časovým pojmům ➤ Uvědomovat si a učit se pojmenovávat své pocity, vyjadřovat své potřeby respektujícím způsobem
Dítě a ten druhý	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Posilování schopnosti navazovat vztahy a spolupracovat
Dítě a společnost	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Schopnost zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich jedinečné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
Dítě a svět	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvládání běžných denních činností, které se opakují, péče o své nejbližší okolí

Podtémata:

- Roční období, měsíce, dny v týdnu
- Hodiny, určování času
- Kdy mám narozeniny
- Režim dne

PROSINEC	
Téma: Vánoce, ctnosti	
Dítě a jeho tělo	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vnímání a rozlišování všemi smysly ➤ Vnímání rytmu a koordinace těla do rytmu a hudby
Dítě a jeho psychika	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Umět zformulovat otázku, žádost, očekávání ➤ Užívání všech smyslů, pozorování, porovnávání a rozlišování rozdílů ➤ Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného, sdílet své úspěchy, přijímat ocenění ➤ Rozvoj schopnosti těšit se z krásných prožitků a zároveň dokázat oddálit uspokojení všech potřeb
Dítě a ten druhý	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Posilování schopnosti porozumět emocím druhých
Dítě a společnost	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vytvářet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
Dítě a svět	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvoj schopnosti vnímat prospěšné a škodlivé vlivy okolí

Podtémata:

- Mikuláš, Vánoce
- Naše smysly

→ Ctnosti a jak je projevujeme

LEDEN	
Téma: Zimní příroda	
Dítě a jeho tělo	<ul style="list-style-type: none">➤ Udržování pořádku v prostoru kolem nás➤ Procvičování koordinace ruky a oka, používání různých výtvarných technik a materiálů
Dítě a jeho psychika	<ul style="list-style-type: none">➤ Rozvoj schopnosti popsat situaci➤ Rozvoj schopnosti přemýšlet, nacházet řešení a umět ho vyjádřit➤ Umět chápat základní číselné a matematické pojmy, rozumět matematickým souvislostem➤ Rozhodovat se o svých činnostech, učit se zvládat přirozené důsledky svých rozhodnutí
Dítě a ten druhý	<ul style="list-style-type: none">➤ Posilování schopnosti komunikovat a spolupracovat
Dítě a společnost	<ul style="list-style-type: none">➤ Rozvoj základních kulturně společenských postojů a návyků
Dítě a svět	<ul style="list-style-type: none">➤ Schopnost všimnout si změn ve svém okolí a přiměřeně na ně reagovat

Podtémata:

- Zimní sporty
- Péče o zdraví
- Počasí

ÚNOR	
Téma: Povolání a řemesla, umění	
Dítě a jeho tělo	<ul style="list-style-type: none">➤ Používání náradí a nástrojů k jednoduchým pracovním úkonům doma i v zahradě či dílně➤ Rozvoj hudebních a hudebně pohybových her a činností
Dítě a jeho psychika	<ul style="list-style-type: none">➤ Rozvoj kultivovaného projevu➤ Schopnost rozlišovat počáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech➤ Schopnost pozorovat a nacházet, co mají věci společného➤ Vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení

Dítě a ten druhý	➤ Podpora vzájemné spolupráce, ocenění práce druhého
Dítě a společnost	➤ Seznamování se světem lidí, kultury a umění prostředí, v němž děti žijí
Dítě a svět	➤ Vytváření si povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a proměnách

Podtémata:

- Povolání a řemesla
- Hudební nástroje
- Umění

BŘEZEN	
Téma: Měsíc knihy	
Dítě a jeho tělo	➤ Rozvoj jemné i hrubé motoriky, koordinace těla a pohyb v prostoru ➤ Ovládání dechu, sladění pohybu se zpěvem
Dítě a jeho psychika	➤ Rozvoj schopnosti sledovat příběh a převyprávět jednoduchý děj, pohádku, vlastní zážitek ➤ Projevovat zájem o knihy, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, divadlo ➤ Vytváření kladného vztahu k učení, rozvíjení paměti a pozornosti
Dítě a ten druhý	➤ Rozvoj schopnosti dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla společného soužití
Dítě a společnost	➤ Zacházet šetrně s vlastními i cizími předměty, knihami, pomůckami
Dítě a svět	➤ Rozvoj schopnosti dle svých možností pečovat o okolí, chránit přírodu a zlepšovat prostředí kolem sebe

Podtémata:

- Lidské tělo
- Jarní květiny
- Příroda se probouzí

DUBEN

Téma: Jarní příroda	
Dítě a jeho tělo	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pojmenování částí těla a jejich funkcí, osvojování návyků zdravého životního stylu ➤ Rozvoj volného i řízeného pohybu podle pokynů
Dítě a jeho psychika	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozpoznat a vymyslet synonyma, antonyma, homonyma ➤ Rozvoj soustředění a schopnosti udržet pozornost až do dokončení činnosti ➤ Rozvoj schopnosti vyrovnat se s chybou nebo neúspěchem
Dítě a ten druhý	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvoj vnímavosti a schopnosti citlivě přistupovat k ostatním živým bytostem
Dítě a společnost	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, učit se zvládat změny
Dítě a svět	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Upevňování pocitu sounáležitosti s přírodou, vědomí lidské závislosti na přírodě jako podmínka přežití

Podtémata:

- Půjdu k zápisu
- Mláďata
- Od semínka k plodům
- Domácí a divoká zvířata

KVĚTEN	
Téma: Cestování, mapy, světoobčanství	
Dítě a jeho tělo	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvoj jemné i hrubé motoriky a grafomotoriky ➤ Orientace v prostoru, pohyb v terénu
Dítě a jeho psychika	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Umět rozpoznat některé obrazové symboly, např. piktogramy, dopravní značky ➤ Rozvoj schopnosti nalézat nová řešení a komunikovat je s okolím ➤ Podpora autentického prožívání emocí a jejich vhodné projevování
Dítě a ten druhý	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Chápat, že všichni lidé mají přes své odlišnosti stejnou hodnotu, a prokazovat si respekt
Dítě a společnost	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Dítě a svět	➤ Osvojování si povědomí o sounáležitosti s ostatním světem
--------------------	---

Podtémata:

- Světadíly a oceány
- Zvířata celého světa
- Dopravní prostředky

ČERVEN	
Téma: Letní příroda	
Dítě a jeho tělo	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Upevňování znalostí a dovedností při péči o své tělo a zdraví ➤ Povědomí o bezpečí při cestování a pobytu ve městě i v přírodě
Dítě a jeho psychika	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvoj schopnosti učit se z paměti krátké texty, písničky, básničky ➤ Umět napsat a přečíst své jméno, poznat některá písmena a číslice ➤ Umět vyjadřovat svou fantazii kreativním způsobem i slovním popisem ➤ Upevňování relativní emoční samostatnosti ➤ Rozvoj schopnosti vyjadřovat své prožitky a sdílet je s ostatními
Dítě a ten druhý	➤ Rozpoznání známých a cizích osob, bezpečnost a ochrana soukromí
Dítě a společnost	➤ Aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn, spoluvytvářet zde prostředí pohody
Dítě a svět	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvoj schopnosti klást otázky a samostatně hledat odpovědi ➤ Posilování sounáležitosti s celou lidskou společností

Podtémata:

- Léto na zahradě
- Obchody a nakupování
- Chystáme se na prázdniny